

100 anys de l'Escola de Navès

PER RAMON CLOTET I VILALTA, Navès | 14 de novembre de 2014

Construcció de l'escola de Navès Foto: Arxiu Ramon Clotet

L'edifici de l'escola pública mixta de Navès es va construir entre els anys 1913 i 1914. És d'estil modernista, combinant la pedra i els maons en l'exterior, elements constructius que li donen originalitat i adaptació a l'entorn natural on és situat. Es compon de planta baixa, primer pis i golfes. En el moment de construir l'escola, el primer pis era destinat a habitatge de la mestra, tot i que sovint les mestres vivien en alguna casa particular.

En la documentació municipal de Navès que es guarda a l'Arxiu Històric Comarcal del Solsonès hi ha un document datat el 31 d'agost de 1914 on l'Ajuntament de Navès fa fer la revisió tècnica i seguidament l'acceptació de l'obra d'una casa, que va ser adjudicada el dia 13 de maig de 1913. L'obra la van dirigir Josep Sala Santmartí, propietari i Joan Manent Solanes, contractista, de Navès, i la van revisar Josep Ros Postius, paleta i Ramon Reig Padullés, fuster, aquests dos darrers de Solsona.

Encara que no es digui específicament, creiem que es tracta de la nova escola pública i mixta, per a nois i noies, de Navès, ja que aquesta escola va començar a funcionar en el curs 1914-1915.

En el llibre del Compliment pasqual de la parròquia de Navès, amb data 15 d'abril de 1915, el rector mossèn Joan Calderer hi anota: mestra d'ensenyança Maria Rosario Vosoms, que va ser la primera mestra que va exercir en aquesta escola.

Foto: Arxiu Ramon Clotet

El terreny necessari per construir l'escola i el pati corresponent el va donar Anton Clotet i Boixader, de Cal Minguet. Ell tenia molt interès en que els joves aprenguessin de llegir i d'escriure perquè ell sabia de firmar però no gaire més. Ho confirma que des del 20 de març de 1908, Anton Clotet i Boixader era secretari de la Junta municipal de Protecció de la infància i de la mendicitat, establerta a Navès emparant-se en el Reial Decret de 24 de gener de 1908. Al cap de sis anys, el mateix Anton Clotet va cedir terreny seu del Molí Vell de Canaleta, per fer l'escola de la Vall d'Ora. Per a l'ampliació del pati i de l'escola de Navès, acabada l'any 2003 la cessió la va fer Jaume Clotet Planas, net de l'anterior.

En l'origen de l'escola de Navès,hi ha dos antecedents determinants, un és l'Acta de la Junta local d'Ensenyament,datada a Navès el 7 de març de 1892, en la qual s'acorda suprimir les escoles existents, no diu quines són, i crear-ne tres de noves a Navès, la Vall d 'Ora i Castelló.

L'altra és la proposta d'Enric Prat de la Riba feta l'any 1911,d'agrupar les quatre Diputacions provincials de Catalunya en una Mancomunitat de Catalunya, que el Govern espanyol va aprovar el 18 de desembre de 1913. Així es va estendre a tot el Principat,les idees que Prat de la Riba ja aplicava a la província de Barcelona des de 1907, una de les quals era dotar d'escoles públiques tots els municipis, fins els més rurals i allunyats. Al mateix temps va impulsar la renovació pedagògica segons els mètodes de la italiana Maria Montessori i la normalització de la llengua catalana, seguint les Normes Ortogràfiques de Pompeu Fabra. Fins aleshores l'ensenyament oficial promogut des de l'Estat espanyol era impartit exclusivament en castellà.

El pla d'instal.lació d'escoles rurals al municipi de Navès va continuar amb la construcció de l'escola de la Vall d'Ora,inaugurada l'any 1920. Després l'escola de Pegueroles, a la Roca, acabada l'any 1927. Seguidament l'escola de Linya,feta l'any 1931 i la darrera l'escola de La Selva,edificada al costat mateix del pont medieval de la Vall d'Ora,acabada l'any 1933. **L'escola de Navès ,que ara porta el nom d'Aiguadora, i forma part de la Zona Escolar Rural del Solsonès,tutelada per la Generalitat de Catalunya,és la única que continua en funcionament en tot el municipi**, i és un factor de cohesió molt important, per la participació dels alumnes, pares i mestres en diverses activitats i festes locals. Que aquest centenari sigui un bon auguri per continuar aprenent i avançant en cultura i convivència.Per molts anys.